

Besluit

Besluit strekkende tot het verlenen van accreditatie aan de opleiding hbo-bachelor Financial Services Management van de Hogeschool Rotterdam

Gegevens

datum	Naam instelling	:	Hogeschool Rotterdam
30 juni 2014	Naam opleiding	:	hbo-bachelor
onderwerp			Financial Services Management (240 ECTS)
Besluit	Datum aanvraag	:	9 december 2013
accreditatie hbo-bachelor	Variant opleiding	:	voltijd
Financial Services Management	Locatie opleiding	:	Rotterdam
van de Hogeschool Rotterdam	Datum goedkeuren		
(002273)	panel	:	11 juni 2013
uw kenmerk	Datum locatiebezoek(en)	:	11 & 12 september 2013
U1038-2013 WdB/MK	Datum visitatierapport	:	12 november 2013
ons kenmerk			
NVAO/20142061/AH	Instellingstoets kwaliteitszorg	:	ja, positief besluit van 5 november 2013
bijlagen			
3			

Beoordelingskader

Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling van de NVAO (Stcr. 2010, nr 21523).

Bevindingen

De NVAO stelt vast dat in het visitatierapport deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden het panel de kwaliteit van de opleiding voldoende heeft bevonden.

Advies van het visitatiepanel

Samenvatting bevindingen en overwegingen van het panel.

Het panel beoordeelt de voltijdse hbo-bacheloropleiding Financial Services Management van Hogeschool Rotterdam in haar geheel als voldoende.

Het panel wil graag een opmerking plaatsen. Het opleidingsmanagement heeft een aantal ambities voor de toekomst uitgesproken, die er volgens het panel toe kunnen leiden dat de opleiding bij een volgende visitatie boven de huidige beoordeling uit kan steken. Het gaat om de ambities om studenten in sterke mate kritisch en ondernemend op te leiden en om didactisch innovatieve werkvormen te gaan hanteren. Het panel is van mening dat de capaciteiten en betrokkenheid van docenten en studenten deze ambities realistisch maken. Bij dezen wil het panel de opleiding aanmoedigen om deze ambities de komende jaren te concretiseren en uit te voeren.

De opleiding leidt studenten op tot startbekwame financieel-zakelijk dienstverleners, zoals hypotheekadviseurs, assurantiemedewerkers en pensioenadviseurs. De opleiding sluit hiermee goed aan op de wensen vanuit het werkveld. Het landelijke 'Beroeps- en Opleidingsprofiel Financial Services Management' uit 2010 vormt de basis van het opleidingsprogramma. Dit profiel is tot stand gekomen in samenwerking met het werkveld en goedgekeurd door de Vereniging Hogescholen. De opleiding heeft 25 van de 26 competenties (de competentie 'Verkopen' niet) uit het landelijke profiel concreet en op eigen wijze uitgewerkt in niveaubeschrijvingen en een eigen opleidingsprofiel, waarbij de Dublin-descriptoren en de taxonomie van Arendsen & Coun zijn gehanteerd. De opleiding leidt nu op voor de graad Bachelor of Economics. De opleiding sluit aan op mbo-opleidingen zoals Commercieel Medewerker en kiest een duidelijke profilering als hbo-bacheloropleiding. Er is een benchmark uitgevoerd onder buitenlandse vergelijkbare opleidingen en de opleiding heeft op basis hiervan concrete verbeterpunten benoemd. De opleiding oriënteert zich op passende wijze op internationale eisen en ontwikkelingen.

Het panel beoordeelt deze standaard als goed.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

De opleiding heeft, vanaf jaar twee, ieder jaar één klas en biedt daardoor kleinschalig en persoonlijk onderwijs aan. De eindkwalificaties vormen het uitgangspunt voor het programma. Het programma bestaat uit acht kennisgestuurde subleerlijnen, een praktijkgestuurde leerlijn en een studentgestuurde leerlijn. Met deze drie hoofdlerlijnen sluit de opleiding aan op de didactiek van het Rotterdams Onderwijsmodel. Binnen deze didactiek biedt de opleiding afwisselende werkvormen aan. Een groot deel van de kennis wordt aangeboden op basis van de landelijke eisen van Wft certificaten (dit zijn certificaten in het kader van de Wet Financieel Toezicht), wat ervoor zorgt dat belangrijke basiskennis voor het beroep gedekt wordt. De opleiding heeft een uitgebreide praktijkoriëntatie en maakt gebruik van gastdocenten, bedrijfsbezoeken, casuïstiek, managementgames en laat ook gehele cursussen door vertegenwoordigers uit het werkveld verzorgen.

Studenten passen de geleerde kennis een aantal keren per studiejaar toe in uitdagende integrale projecten, waarbij studenten voor werkelijke klanten en klantcases gesteld worden. De opleiding bewaakt een goede balans tussen internationale en regionale oriëntatie. Studenten werken vanaf het eerste studiejaar opbouwend aan onderzoeksvaardigheden in aparte onderzoekscursussen en projecten. De voorzitter van de curriculumcommissie participeert in het lectoraat. De studieloopbaancoach begeleidt studenten bovengemiddeld uitgebreid en persoonlijk. Naast studieloopbaancoaching zijn er een aantal andere vormen van studiebegeleiding, zoals bijles van ouderejaars studenten. De instroom wordt door de opleiding uitgebreid begeleid met de mogelijkheid tot proefstuderen, een persoonlijk startgesprek en een diagnostische toets voor aanvang van de opleiding, die kan leiden tot het verplicht volgen van aanvullende cursussen. Er zijn ruime mogelijkheden voor studenten om eigen accenten te leggen via onder andere keuzevakken en een excellentieprogramma. De opleiding heeft een capabel docententeam: docenten hebben brede praktijkervaring, zijn didactisch geschoold en 89 procent heeft een masterdiploma. Docenten zijn bovengemiddeld tevreden over hun werkomgeving. Er heerst een betrokken, open en persoonlijke sfeer en er wordt kennis en ervaring uitgewisseld. Docenten ervaren een relatief hoge werkdruk. De voorzieningen zijn verzorgd, functioneel en afgestemd op de wensen van specifieke groepen studenten. De digitale (leer)omgevingen zijn goed navigeerbaar en bieden volledige informatie. De opleiding slaagt er goed in om een

Pagina 3 van 7 samenhangende leeromgeving aan te bieden, die de studenten in de gelegenheid stelt om de eindkwalificaties te behalen.

Het panel beoordeelt deze standaard als goed.

Standaard 3: Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

Het toetsbeleid is adequaat vastgelegd in daartoe geëigende documenten. De opleiding zet gevarieerde toetsing in, waarbij kennistoetsen de basis vormen van projectopdrachten waarin de studenten hun kennis en onderzoeksvaardigheden integraal toepassen. Bij groepswork wordt de individuele bijdrage voldoende geborgd. De toetsinstrumenten bouwen logisch op naar de eindkwalificaties en zijn inhoudelijk op niveau. De beoordeling vindt plaats op basis van rubrics of beoordelingsformulieren. Er wordt consistente en persoonlijke feedback gegeven aan studenten. De opleiding is een erkend Wft exameninstituut en de borging van de kwaliteit van Wft examen geschiedt door QANU. De borging van de opleidingsexamens geschiedt door de toetscommissie. De opleiding heeft in een korte tijd de borging van toetsing en beoordeling voldoende opgetuigd.

Studenten worden voldoende voorbereid op het afstuderen wat betreft inhoud en onderzoeksvaardigheden. Alle eindkwalificaties worden eerst in tentamens getoetst en daarna worden zeven eindkwalificaties en twee tot drie eindkwalificaties naar keuze van de student getoetst in een afstudeerscriptie. De afstudeerscriptie bestaat uit het uitvoeren en vastleggen van een praktijkgericht onderzoek tijdens een onderzoeksstage. 80 procent van de scripties wordt in de Rotterdamse regio uitgevoerd. De afstudeerfase is logisch opgebouwd met momenten van goedkeuring door een afstudeercommissie en de afstudeerbegeleider. Tijdens het afstuderen werkt de student zelfsturend en krijgt hij voldoende begeleiding als hij daarom vraagt. De scriptie wordt beoordeeld op basis van een objectieve rubrics door een onafhankelijke examiner. De bedrijfsbegeleider en de afstudeerbegeleider adviseren de examiner bij de beoordeling. Afgestudeerden vinden relatief gemakkelijk en snel een baan die aansluit op de opleiding.

Het werkveld is tevreden over de directe inzetbaarheid van afgestudeerden, hoewel de beroepenveldcommissie opmerkt dat afgestudeerden vaak starten als ondersteuner van een adviseur, terwijl ze als startend adviseur worden opgeleid. Alle afstudeerdossiers (scripties en tentamens) tonen het eindniveau in voldoende mate aan, maar stijgen niet boven een basisniveau uit. De scripties hebben een vaste logische opbouw, de schrijfstijl is helder en er zijn duidelijke, geschikte probleemstellingen. De scripties kunnen verbeterd worden door meer diepgang, meer innovatieve en onafhankelijke onderzoeken en correcte spelling.

Het panel beoordeelt deze standaard als voldoende.

De NVAO onderschrijft de aanbevelingen van het panel zoals opgenomen in het panelrapport (pagina 27).

Besluit

Ingevolge het bepaalde in artikel 5a.10, derde lid, van de WHW heeft de NVAO het college van bestuur van de Hogeschool Rotterdam te Rotterdam in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze op het voornemen tot besluit van 22 april 2014 naar voren te brengen. Per e-mail van 16 juni 2014 heeft de instelling van de gelegenheid gebruik gemaakt om te reageren. Dit heeft geleid tot enkele aanpassingen in bijlage 2.

De NVAO besluit accreditatie te verlenen aan de hbo-bachelor Financial Services Management (240 ECTS; variant: voltijd; locatie: Rotterdam) van de Hogeschool Rotterdam te Rotterdam. De NVAO beoordeelt de kwaliteit van de opleiding als voldoende.

Dit besluit treedt in werking op 30 juni 2014 en is van kracht tot en met 29 juni 2020.

Den Haag, 30 juni 2014

De NVAO
Voor deze:

R.P. Zevenbergen
(bestuurder)

Tegen dit besluit kan op grond van het bepaalde in de Algemene wet bestuursrecht door een belanghebbende bezwaar worden gemaakt bij de NVAO. De termijn voor het indienen van bezwaar bedraagt zes weken.

Onderwerp	Standaard	Beoordeling door het panel voltijd
1. Beoogde eindkwalificaties	De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen	Goed
2. Onderwijsleeromgeving	Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren	Goed
3. Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd	Voldoende
Eindoordeel		Voldoende

De standaarden krijgen het oordeel onvoldoende, voldoende, goed of excellent.

Het eindoordeel over de opleiding als geheel wordt op dezelfde schaal gegeven.

Tabel 1: Uitval uit het eerste jaar.

Cohort	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Uitval	48.9%	27.1%	47.4%	32.3%	51.2%	67.1%	58,8%

Tabel 2: Uitval uit de bachelor.

Cohort	2006	2007	2008	2009
Uitval	11.1%	10.5%	7.0%	7.0%

Tabel 3: Rendement.

Cohort	2006	2007	2008
Rendement	75%	68.2%	47,8%

Tabel 4: Docentkwaliteit.

Graad	Ma	PhD
Percentage	89%	0%

Tabel 5: Student-docentratio.

Ratio	1:29
-------	------

Tabel 6: Contacturen.

Studiejaar	1	2	3	4
Contacturen	18	19	4 (1e sem.) 19 (2 ^e sem.)	12 (1 ^e sem.) 6 (2 ^e sem.)

Pagina 7 van 7 **Bijlage 3: panelsamenstelling**

- Drs. H.M.H. Reumkens MLD (voorzitter, domeindeskundige) senior programmamanager Rabobank Learning Center;
- J.J. Berendsen-de Kruijf MBA (domeindeskundige) opleidingsmanager FSM en docent Hogeschool Utrecht;
- R. Faken (domeindeskundige) kantoordirecteur ABN AMRO Kampen/Genemuiden en Dronten;
- R.R.H.G.M. Winkens (student-lid) hbo-bachelor Accountancy- Hogeschool Zuyd.

Drs. M. Schoots, freelance auditor van NQA, trad op als gecertificeerd secretaris van het panel.